

ÎNCHEIERE

03 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de G.Ț. “Ciobanu M.V.”,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de
Intervenție și Plăți pentru Agricultură împotriva G.Ț. “Ciobanu M.V.” cu privire la
încasarea sumei, dobânzii de întârziere, penalității și compensarea cheltuielilor de
judecată,

împotriva deciziei din 12 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 06 septembrie 2019, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a depus
cerere de chemare în judecată împotriva G.Ț. “Ciobanu M.V.” solicitând încasarea
sumei de 275 000 de lei, acordată pârâtei cu titlu de subvenție, dobânzii de întârziere
în sumă de 4 400 de lei, a penalității în mărime de 178 282, 88 de lei și compensarea
cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că în anul 2014, GȚ „Ciobanu M.V.”
a beneficiat de sprijin financiar conform Regulamentului privind modul de repartizare
a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, aprobat prin
Hotărârea Guvernului RM nr. 135 din 24 februarie 2014, dosar de subvenționare nr.
3-P/1404TL465, pentru înființarea plantației de coacăză.

Reclamantul a menționat că, la data de 20 iunie 2014, între GȚ „Ciobanu M.V.”,
în calitate de beneficiar și autoritatea contractantă, a fost încheiat contractul de
acordare a sprijinului financiar nr. 465, prin care conform pct. 3.2, AIPA s-a angajat
să acorde sprijin financiar nerambursabil în mărime de 275 000 de lei.

A notat că, la 26 iunie 2014, conform ordinului de plată nr. 11568 GȚ „Ciobanu
M.V.” i-au fost transferate mijloacele financiare în mărime de 275 000 de lei.

Totodată, a indicat că, conform Ordinului AIPA nr. 12 din 03 februarie 2017 cu
privire la efectuarea inspecțiilor post-achitare, la data de 16 martie 2017 a fost
efectuată inspecția-post achitare, prin care, s-a constatat că, investiția nu a fost utilizată
conform destinației, suprafața de coacăză neagră fiind defrișată.

În acest context, a indicat cu referire la pct. 37 din Regulamentul cu privire la
modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli,
aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 135 din 24 februarie 2014, care stabilește

că beneficiarul de subvenții destinate înființării plantațiilor pomicele, nucifere, viticole, de arbuști fructiferi și căpșuni, inclusiv pentru sistemele anti-îngheț și instalațiile antigrindină nu este în drept să le înstrăineze, să le caseze sau să le defrișeze, precum și nici să abandoneze activitatea în sistemul agriculturii ecologice, înainte de expirarea a cel puțin 1/3 din termenul de exploatare a plantației, cu excepția cazurilor de forță majoră. n caz contrar, beneficiarul este obligat să restituie suma subvenției.

A invocat că, GȚ „Ciobanu M.V.”, pe lângă faptul că a încălcat prevederile Regulamentului de subvenționare pentru anul 2014, a încălcat și clauzele contractului de acordare a sprijinului financiar nr. 465 din 20 iunie 2014, din motiv, că era obligată să asigure utilizarea la destinație a obiectului investiției, să întrețină obiectul investiției în conformitate cu cele mai bune practice în domeniul vizat, să respecte pe toată durata contractului condițiile de eligibilitate și criteriile de evaluare care au stat la baza autorizării cererii de acordare a sprijinului financiar, să informeze autoritatea contractantă, fără întârziere, într-un termen de cel mult 10 zile, despre orice circumstanță care poate împiedica executarea corespunzătoare a contractului, să notifice Autoritatea contractantă la apariția oricărei modificări survenite în realizarea adecvată a investiției supuse subvenționării.

A punctat că, termenul de exploatare utilă a plantației urmează a fi calculat după intrarea pe rod a plantației.

A relevat că, conform Anexei nr. 1 la Regulamentul cu privire la modul de evidență a grupului de vârstă și a intrării pe rod a plantațiilor perene, aprobat prin hotărârea Guvernului RM nr. 705 din 20 octombrie 1995, plantația perenă de coacăză este deplin pe rod în anul 3 de vegetație, indiferent că are un grad de creștere ușor, mijlociu sau slab.

Totodată, a menționat că, Anexa nr. 1 din Catalogul mijloacelor fixe și activelor nemateriale, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 338 din 01 martie 2003 cu privire la aprobarea Catalogului mijloacelor fixe și activelor materiale, durata de exploatare utilă a plantației perene de coacăză este de 7 ani. Deci, 1/3 din termenul de exploatare de 7 ani a plantației de coacăză, constituie 2 ani și 3 luni.

Prin urmare, consideră reclamantul că, producătorul agricol, beneficiar de subvenție conform măsurii 3 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 135, pentru înființarea plantației perene de coacăză nu va putea înstrăina, casa, defrișa sau abandona plantația timp de 5 ani și 3 luni de la plantare.

Astfel, GȚ „Ciobanu M.V.”, nu a realizat obiectivele specificate în pct. 5, 6, 25, 26 și 27 ale Regulamentului de subvenționare aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 135, în situația în care obiectul subvenției - plantația de coacăză, este casată, defrișată și abandonată.

Deoarece, obiectivele stipulate în Regulament nu au fost realizate, se impune necesitatea restituirii subvenției acordate în mărime de 275 000 de lei.

A mai invocat că, conform pct. 2.1 al contractului de acordare a subvenției nr. 465 din 20 iunie 2014, beneficiarul este obligat: 2.1.1 Să asigure utilizarea la destinație a investiției pentru care se solicită acordarea sprijinului financiar. 2.1.2 Să respecte condițiile de întreținere a obiectivului investiției, în conformitate cu cele mai bune practici în domeniul vizat, în vederea asigurării protecției mediului, sănătății animalelor și plantelor. 2.1.3 Să nu admită înstrăinarea sub nici o formă a investiției pentru care se acordă sprijinul financiar, în perioadele de timp stabilite, din momentul

semnării prezentului contract. 2.1.6 Să respecte pe toată durata contractului, condițiile de eligibilitate și criteriile de evaluare care au stat la baza autorizării cererii de acordare a sprijinului financiar. 2.1.7 Să informeze autoritatea contractantă fără întârziere, într-un termen de cel mult 10 zile, despre orice circumstanță ce poate împiedica executarea corespunzătoare a contractului. 2.1.8 Să notifice autoritatea contractantă la apariția oricărei modificări survenite în realizarea adecvată a investiției supuse subvenționării.

Concomitent, a mai menționat că, în cazul în care pe parcursul perioadei de valabilitate a contractului, se constată că invenția pentru care s-a acordat sprijin financiar a fost încălcată (prin orice tip de juridic care produce efectul înstrăinării), în cazurile constatările stabilite în timpul inspecțiilor/controalelor a prezentării documentelor neveridice/false în scopul accesării sprijinului financiar în cazul în care beneficiarul intră în procedura insolvenței, declarate în modul prevăzut de lege, este obligat să restituie subvenția.

Conform pct. 4.5 al contractului, în cazul comiterii încălcărilor specificate la pct. 4.4 al contractului, beneficiarului i va calcula dobânzi de întârziere, în conformitate cu prevederile art. art. 585 și 619 în Codul civil al RM, precum și penalității în mărime de 0,01% din valoarea sprijinului financiar acordat, pentru fiecare zi, calculată din data comiterii încălcării, conform prevederilor prezentului contract.

A indicat că GȚ „Ciobanu M.V.” a încălcat atât prevederile Regulamentului de subvenționare, cât și prevederile contractuale menționate mai sus.

Totodată, a evidențiat că, alocarea subvențiilor este determinată de obiectivele aferente Măsurii 7 a Regulamentului de subvenționare, însă în situația creată acestea nu vor fi atinse. Iar în scopul gestionării eficiente a fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, se impune necesitatea restituirii de către „Ciobanu M.V.” a subvenției acordate în mărime de 275 000 de lei.

Prin hotărârea din 23 octombrie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central cererea de chemare în judecată înaintată de AIPA împotriva GȚ „Ciobanu M.V.” cu privire la încasarea sumei acordate cu titlu de subvenții, încasarea dobânzii de întârziere, încasarea penalității și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 12 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de AIPA și s-a casat hotărârea din 23 octombrie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de AIPA împotriva GȚ „Ciobanu M.V.” cu privire la încasarea sumei acordate cu titlu de subvenții, încasarea dobânzii de întârziere, încasarea penalității și compensarea cheltuielilor de judecată și s-a emis o hotărâre nouă prin care s-a acțiunea a fost admisă integral. S-a încasat din contul GȚ „Ciobanu M.V.” în beneficiul AIPA suma de 275 000 de lei, cu titlu de subvenții acordate, suma de 4 400 de lei, cu titlu de dobânzii de întârziere, suma de 178 282, 88 de lei cu titlu de penalității, în total 457 682,88 de lei. S-a încasat din contul GȚ „Ciobanu M.V.” în beneficiul statului suma de 24 028, 50 de lei cu titlu de taxă de stat.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că odată ce GȚ „Ciobanu M.V.” a defrișat plantația de coacăză subvenționată, obiectivele aferente Măsurii 3, conform căreia a fost solicitat sprijinul financiar, nu au fost atinse, ceea ce presupune că GȚ „Ciobanu M.V.”, nu a respectat criteriile de eligibilitate.

În consecință, instanța de apel a conchis că instanța de fond eronat a concluzionat că fișa de control nu corespunde rigorilor prevăzute la pct. 139 al Regulamentului, nefiind indicate componența grupului de lucru pentru efectuarea inspecției și a controlului pe teren, măsura accesată și descrierea succintă a proiectului, cu indicarea sumelor solicitate, obiectul inspecției și programul derulării acesteia, corespunderea obiectivului și domeniului de acțiune, actele și bunurile verificate conform fișei de verificare, rezultatele verificărilor și concluzia grupului de inspecții.

La 07 mai 2019, GȚ „Ciobanu M.V.” a declarat recurs împotriva deciziei din 12 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii din 23 octombrie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central, de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța nu a aplicat corect legislația, a interpretat în mod eronat legea și a apreciat arbitrar probele prezentate.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 12 februarie 2019, iar GȚ „Ciobanu M.V.” a declarat recurs la 07 mai 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei contestate participanților la proces la 01 martie 2019, însă dovada că aceasta a fost recepționată de către recurent și la ce dată lipsește.

Astfel, recursul declarat la 07 mai 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de GȚ „Ciobanu M.V.”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de GȚ „Ciobanu M.V.”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea

esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de GȚ „Ciobanu M.V.”.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de GȚ „Ciobanu M.V.” împotriva deciziei din 12 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat